

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De Feudis. Titulus XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

ficiumque vere vacaverit, non potest re-
 beri sine nova collatione & institutione, Rot.
 decis. 1. in 3. dub. & decis. 3. h. t. in nov. & decis.
 7. eod. in antiq. & decis. 10. de renunc. in antiq. c.
 ex frequentibus de instit. cum ibi not. nisi in bul-
 lis permutationis sit clausula, ut alteri ex
 permutantibus, si compermutans facit ne
 permutatio sortiatu effectum, liceat etiam
 propria auctoritate ad beneficium redire,
 arg. c. si beneficia de prob. in 6. Mandos. de sign.
 graz. tit. permutationes vers. clausula, ut alteri
 & c. quo casu possessione vacua, propria au-
 thoritate redire potest, quod non est per-
 missum si alius occupavit beneficium, l. fin.
 C. de edict. div. Adr. toll. l. cum heredes, & ibi not.
 ff. de acquir. possess. in. in c. transmissam sub n. 1.
 vers. & possunt hac habere locum de elect. Rot. de-
 cis. 7. de rest. spol. in antiq. Interdum Papa
 concedit compermutantibus, ut in dictis
 quondam antiquis & prioribus beneficiis
 possint remanere, Lap. alleg. 89. sub nu. 2. vers.
 primum c. An æquitas l. 2. C. de resi. ind. vend.
 habeat locum in permut. beneficiorum, vide
 vide Bell. de permut. benef. par. 2. q. 2. n. 7. & plu-
 ribus seqq. usque ad finem, & Bald. obiter aliter
 sentientem in d. l. 2. n. 22.

De Feudis.

Titulus XX.

SUMMARIÆ.

- 1 Feudi definitio.
- 2 Feudatarij circa obsequia & servitia libertis
æquiparantur.
- 3 Feudum est contractus nominatus.
- 4 Quanam actio ex eo detur.
- 5 Vasalli omnes fidelitatem habere debent.
- 6 Investitura per quos testes probetur.
- 7 Fœmina in feudo non succedunt.

- 8 Feudum in dubio presumitur ex pacto &
providentia.
- 9 Prælati ecclesia non possunt res Ecclesie in-
feudare.
- 10 Limita dictam regulam in quinque casibus.
- 11 Vasallus privatur feudo ex eisdem causis ob
quas filius potest exheredari, conjugium
poterat dare libellum repudij, donatio in-
ter vivos perfecta revocari & libertus ut
ingratus in servitutem redigi.
- 12 Vasallus sine permissione Domini feudum di-
strahens vel pro anima iudicans, vel alteri
oppignorans vel aliquid commercium su-
per feudo excogitans actu & facto pravit
& feudo ipso iure privatur.
- 13 Excepta sub infœdatione facta sine fraude
& oppignoratione feudi à vasallo ipsi domino.
- 14 Dominus an possit alienare feudum vasallo in-
vito.
- 15 Vasallus si per annum & diem investituram
non petierit, feudum amittit.
- 16 Vasallus si filius eius dominum offenderit, ipsum
à se separat, alioquin feudum amittit.
- 17 Vasallus feudum inficiens fraudulenter seu-
dum amittit.
- 18 Dominus proprietate privatur ex omni fœlo-
nia, qua vasallus feudo privatur.
- 19 Caducitas incur sapra decessor non potest de-
clarari contra successorem vel heredem.
- 20 Ius revocandi feudum propter ingrati-
tudinem non transit ad heredem ipsius domini.
- 21 Domini an sit cognitio de controversis feudi.

SUBNECTIT hunc titulum, quia feudum
 est species alienationis, c. 1. §. fin. de inve-
 stit. de re alien. fact. nam est benevola & per-
 petua concessio rei immobilis, vel æquipol-
 lentis, cum translatione utilis domini pro-
 prietate retenta, sub homagio sive fidelitate
 & exhibitione servitiorum, c. 1. §. fin. in quib-
 dam feud. amit. Bald. in prælud. feud. nu. 7. & 8.
 Zabarin.

Zabarin. c. 2. in quæst. 14. & qu. 15. h. 1. & ibi I. 2. mol. & Can. feudatarii ¶ circa obsequia & ser-
 vitia libertis æquiparantur. Bald. in l. liberti
 n. 4. 1. C. de oper. libert. gl. in c. 1. in verb. salva re-
 verentia, de mil. vass. qui cont. est gl. in l. solo, C. de
 lib. caus. gl. in l. 2. in verbo nati C. de lib. & eorum
 lib. 1. as. in l. si non sortem §. libertus in princip. ff.
 3 de condict. in deb. feudum est ¶ contractus no-
 minatus proprio nomine & singularibus
 consuetudinibus & naturis discretus, Bart.
 in l. juris gentium §. quoniam n. 19. ff. de pact.
 Bal. in c. quæ in Ecclesiis n. 84. & seq. & ibid.
 in mol. de confit. habet enim formam juramen-
 ti fidelitatis & investituræ, c. de forma 22. qu.
 5. c. 1. de forma fidelitatis: c. unico de nov. form.
 fidel. quæ in dubio facta præsumitur præsen-
 ti, Felin. in c. tenor n. 3. de re jud. ubi late tractat,
 quando præsumitur, præsentia, & Can. quod si
 concedens feudum induxit vasallum in pos-
 4 sessionem naturalem feudi, datur ¶ vasallo
 utilis rei vindicatio contra extraneum &
 contra dominum, quia utilis tunc præfertur
 directæ, c. 1. vers. rei autem de investit. de reb.
 al. fact. c. 1. de contror. in vassall. & alium de be-
 nef. & utrobique gl. si investivit vasallum ver-
 bo aut alio actu corporeo puta hasta aut en-
 se, nõ competit vasallo rei vindicatio quod
 talis investitura non transferat possessionem
 aut dominium, c. 1. & ibi Bald. num. 2. & DD.
 quid sit investitura, c. ex ore de his que fi. à ma-
 jor. par. cap. c. auctoritate de instr. nisi fiat in
 præsentia rei, l. quod meo §. si venditorem 2. resp.
 ff. de acq. poss. Pan. in c. per tuas in fin. de donat.
 sed compellitur dominus possessionem feu-
 di, de quo investituram fecit præcise trade-
 re, prætermittà condemnatione ad interces-
 se, §. si facta c. 1. si de feud. def. cont. sit int. dom.
 & agnat. vass. si est f. Et sola promissio de in-
 vestièdo, datur vasallo cõtra dominũ actio
 ex contractu feudi, Bart. in l. unica n. 10. ff. de
 cond. ex lege, quæ variatur in directam, quæ

datur domino, & contrariam quæ datur va-
 fallo, Bart. in l. commodato §. 1. ff. commod. vel
 condictio quæ nascitur ex moribus seu usib.
 feudorum, Bald. in rubr. C. n. 14. de cond. ex lege
 1. as. in præl. feud. nu. 35. & 36. aut si vallata sit
 stipulatione, actio ex stipulatu, quia in ea
 deducitur factũ incertũ, nempe promissio
 de investièdo, Inst. de verb. oblig. in prin. l. ubi aut
 §. qui id quod ff. de verb. oblig. l. si quis certum ff. si
 cert. pet. E contra dominus ager ad servitium
 actione ex stipulato si fuit stipulatione pro-
 missum, vel actione ex contractu feudi, ut
 dictum est, vel conditione ex moribus, gl.
 fin. in c. 1. §. fin. de c. qui jur. vend. Paulo ante fin.
 Omnes vasalli ¶ fidelitatem facere debent, ¶
 nisi nominatim & expresse sit dictum, quod
 sit francum, id est sine fidelitate concessum,
 quia excedit naturam recti feudi etiam no-
 bilis, Bald. in c. inter dilectos num. 8. & 10. de fid.
 instr.

Probatur investitura ¶ si feudum est anti-
 6 quum, per quoscumque Testes, præter fœ-
 minas, si feudum est novum per pares Curia-
 tantum, id est alios Convasallos, c. unico, qui
 test. sint. nec ad prob. nov. invest. & ibi Bald. n. 1.
 latius distinguit.

Fœminæ ¶ in feudo non succedunt, nisi 7
 de eis nominatim sit dictum, c. unico in fin. in
 quib. caus. feud. amitt. & filius masculis non ex-
 tantibus, c. 1. §. filia de success. feud. masculis
 extantibus, fœminæ ulterius non admittun-
 tur, c. 1. §. fin. Episc. vel Abb. feud. non poss. c. u-
 nic. de eo, qui sibi, vel heredibus suis masc. vel
 fœm. invest.

Feudi divisio multiplex est, ut patet ex ar-
 bore feudorum impressã post libros feudo-
 rum, ad quam me refero, Feudum in dubio
 ¶ præsumitur ex pacto & providentia & non 8
 hæreditarium, Myns. obser. 2. cent. 4.

Prælati Ecclesiæ ¶ non possunt res Eccle- 9
 siæ infeudare, Vi in rubr. & nigr. Episcopi vel
 Vuuu 2 Abb.

Abb. feud dar. non poss. fallit in feudo deuoluto ad Ecclesiam; secundo, in feudo per vassallum alienato sine licentia Ecclesie & per vassallum amisso, de quo Prælati potest inuestire filium vel consanguineum alienantis, quia aliud est alienare de nouo, aliud antiquum concedere Tertio in feudo alienato, quod per Ecclesiam facile non potest recuperari, quod potest Prælati alicui laico in feudum concedere qui illud recuperet, & in feudum ab ecclesia recognoscat, c. fin. hoc tit. & ibi gl. & Can. Quarto, ratione. seruitij ipsi Prælati præstiti, c. per tuas de donat. & ibi Pan. n. 2. & Can. Quinto, posunt prælati reintegrare feudum concessum ad mensuram promissam, d. c. per tuas, & ibi Pan. n. 1. & 3. & Can.

11 Vassallus priuatur feudo † ex eisdem causis ob quas filius potest ex heredari, coniugi olim poterat dari libellus repudij, donatio inter viuos perfecta potest renocari, & libertus vt ingradus in seruitutem redigi, c. 1. §. item qui Dominum, vers. prædictis, qua fuit 1. caus. benef. amitt. Tamen possessionem feudi non amittit, nisi per sententiam priuationis siue declaratoriam, c. 1. in princ. de feud. sine culp. non amitt. & ibi Affl. n. 13. & DD. Gail. obs. 51. lib. 2. Sunt multæ causæ speciales ob quas vassallus feudo priuatur, enumeratæ in titulis, quibus mod. feud. amitt. & qua fuit 1. caus. benef. amitt. lib. 2. Ingeatitudo probari debet per quinque Testes summæ atque integræ opinionis, c. vnico, quot testes sint. necess. ad prob. feudat. ingrat. Ego paucas enumerabo. Vassallus † sine permissione domini expressa vel tacita. gl. in c. 1. in verb. ipsorum permisso feud. alien. per Lotar. c. 1. §. præterea, & ibi gl. regressum quib. mod. feud. amitt. Clar. in §. feudum. quest. 31. n. 13. feudum in totum vel partem aliquam distrahens, vel pro anima iudicans, vel alteri op-

pignorans, vel aliquod commercium super feudo excogitans, actu vel facto, (requiritur enim actualis traditio, & non sufficit claustrula constituti,) Bald. in cap. 1. §. aut si libellario numer. 4. quib. mod. feud. amitt. lib. 1. & ibi DD. clar. in §. emphyteusis quest. 13. num. 3. & 4. Greg. 15. decis. 388. num. 2. & ibi annot. & decis. 520. & ibi annot. pretio feudo, ipso iure priuatur quodadmodum dominum libere reuertitur nulla præscriptione obstante. Notarius qui super tali contractu instrumentum conscripserit, post amissionem officij, infamie periculum sustinet, & amittit manum, c. 1. de prohib. feud. alien. per Lotar. c. 1. de prohib. feud. alien. per Freder. Excepta † sub infeudatione facta sine fraude, c. 1. §. in super, & ibi gl. in verbo alium vassallum, & DD. de prohib. feud. alien. per Freder. Mysing. obs. 62. cent. 1. & oppignoratione feudi à vassallo facta ipsi domino, qui si abstinerit à seruitio vassalli, non tenetur fructus in sortem computare, c. 1. hoc tit. Franc. Mart. decis. 619. part. 1. Dominus non potest † alienare feudum vassallo inuito per viam delegationibus, sed per modum cessionis potest vassallo inuito, si alienat eum Curia, ac etiam sine curia; Dummodo totam proprietatem alienet, c. 1. §. ex eadem lege, & ibi Bald. n. 1. & DD. de leg. Corrad. Put. decis. 37. lib. 1. plures citans late Felin. inc. dilecti sub n. 1. in gl. super verbo, hominibus inuitis, de maior. & obed. Quia licet domino de proprietate sua disponere, cum proprietas non sit affecta, sicut licet alienare cum prædico ascriptitios, & censitos etiam inuitos, quamuis ipsi ingenui sint, t. quemadmodum, & l. ne diutius, & ibi gl. in verb. intelligatur. C. de agric. & censit. lib. 1. Secundo, si quis infeudatus maior quatuordecim annis, sua in curia, vel negligentia per annum † & diem steterit, quod 15 feudi inuestituram non perierit, transacto hoc

hoc tempore feudum amittit, & ad dominum redit, c. 1. in fin. princ. de prohib. feud. alien. per Freder. Myns. obs. 9. cent. 5. si iusta causa impeditus non petierit, non amittit feudum, c. quoniam de prohib. feud. alien. per Lother. Tertio, si filius ꝛ aut aliquis ex domesticis vassalli dominum offenderit, Pater à domino requisitus deducit filium ad satisfaciendum domino, vel à se filium separat, alioquin feudo privatur, si pater vult eum deducere, ut satisfaciatur, & filius contemnit, Patre mortuo in feudo non succedit, c. 1. §. in super de prohib. feud. alien. per Freder. Quarto vassallus feudum ꝛ inficiens fraudulenter, si dominus contra eum probaverit, feudum amittit, §. fin. c. 1. de lege Corradi. alias causas in locis præcitatis lector videre poterit.

18 Ex omni feloniam ꝛ qua vassallus feudo privatur, dominus proprietate privatur, c. unico. Qual. Domin. propr. privetur. Caducitas ꝛ incurta per prædecessorem non potest declarari aduersus successorem vel hæredem, l. 1. in fin. de revoc. donat. & ibi Bald. Salic. & DD. c. fin. & ibi gloss fin. & Can. de donat. Casus ad. decis. 2. de locato Myns. obs. 97. cent. 3. præterquam in caducitate quæ incurritur vigore pacti quia illa revocatio fit de jure communi & ideo hæredi & in hæredem competit. Bald. in d. l. fin. num. 2. Salic. numer. 4. & DD. communiter Gregorius xv. decis. 529. num. 16. & 20. Ant. Gabriel. de criminalib. conclus. 35. ubi ponit plures ampliat. & limit. Domini est ꝛ cognitio, si inter duos vassallos de feudo sit controversia, & per eum controversia terminatur; tum in petitorio quam etiam in possessorio quando possessorium respicit adminiculum petitorii, Bald. in c. 1. nu.

2. de lege Corradi Prapof. in c. 1. sub numer. 6. vers. quid autem si inter vassallos vertatur questio in possessorio solo Apud quem vel quos questio feud. deb. term. & ibi Alvarot. sub num. 3. late distinguit §. fin. de prohib. feud. alien. per Freder. & ibi DD. si intet dominum, & vassallum lis oriatur, per pares curiæ à domino sub fidelitatis debito conjuratos terminatur c. 1. §. fin. vers. præterea, de prohib. feud. alien. per Freder. Myns. obs. 99. cent. 1. & obs. 89. cent. 4. & obs. 75. cent. 5. coram quibus non habet locum reconventio super negotio non feudali. Myns. obs. 90. cent. 4. Bald. in c. præterea num. 12. & seqq. de prohibita feud. alienat. per Frid. & ad quem in utroque causa sit appellandum tradit Myns. obs. 5. cent. 5. si dominus non habet Pares Curia, tunc iudicis illius, qui convenitur, vel eius, in cuius foro res est sita, erit cognitio, l. 2. c. de iurisd. omn. iud. l. fin. c. ubi in rem actio. &c. Idem obtinet si inter dominum, & alium, qui non sit vassallus, de feudo questio est, vel inter vassallum, & alium, ut sub alio iudice, sub cuius iurisdictione erunt, vel res est sita, terminari debeat, §. si iudex vers. si duo, & vers. seq. de pat. tenenda. c. 1. vers. si autem de l. Corral.

De pignoribus, & aliis cautionibus.

Titulus XXI.

SUMMARIA.

- 1 Beneficiorum fructus non veniunt in simplici obligatione facta per clericum.
- 2 Pignus non recipit divisionem inter hæredes licet actio personalis inter eos ipsi jure sit divisa proportionibus hæreditariis.

SUBDIT hunc titulum, quia oppignerationis rei species est alienationis, c. 2. & 3.

Vuuu 3 hoc